

Aralin sa Filipino

© 2013 Pia Noche, www.samutsamot.wordpress.com

Pagbilang sa Filipino

1. Pagbilang mula 1 hanggang 100 sa wikang Filipino

Para sa mga bilang mula 11 hanggang 19, ginagamit ang salitang **labing**. Ang pagdagdag ng **labing** ay sumusunod sa mga tuntunin sa ibaba:

1. Para sa mga bilang na nagsisimula sa katinig (*vowel*), ang gitling (*hyphen*) ay ginagamit sa gitna ng **labing** at ng bilang. Halimbawa, ang 14 ay tinatawag na labing-apat. Ang gitling ay ginagamit upang hindi pagsamahin ng mambabasa ang titik *ng* ng **labing** at ang *a* ng **apat** sa isang pantig (*syllable*). Ang wastong pagpapantig ng salitang **labing-apat** ay *la-bing-a-pat*, hindi *la-bi-nga-pat*.
2. Para sa mga bilang na nagsisimula sa titik *b* o *p*, ang titik *ng* ng **labing** ay nagiging titik *m*. Halimbawa, ang 17 ay tinatawag na labimpito dahil ang 7 o pito ay nagsisimula sa titik *p*.
3. Para sa mga bilang na nagsisimula sa titik, *d*, *l*, *r*, *s*, o *t*, ang titik *ng* ng **labing** ay nagiging titik *n*. Halimbawa, ang 15 ay tinatawag na labinlima dahil ang 5 o lima ay nagsisimula sa titik *l*.

Ang salitang **pu** ay ikinakabit sa mga bilang na pangkat na sampu (20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, at 90). Ang **pu't** ay pinaikling **pu at** (*group or groups of ten and*).

Ang tawag sa mga bilang mula 1 hanggang 100 sa wikang Filipino ay nakatala sa ibaba.

1	isa	11	labing-isa	21	dalawampu't isa
2	dalawa	12	labindalawa	22	dalawampu't dalawa
3	tatlo	13	labintatlo	23	dalawampu't tatlo
4	apat	14	labing-apat	24	dalawampu't apat
5	lima	15	labinlima	25	dalawampu't lima
6	anim	16	labing-anim	26	dalawampu't anim
7	pito	17	labimpito	27	dalawampu't pito
8	walo	18	labingwalo	28	dalawampu't walo
9	siyam	19	labinsiyam	29	dalawampu't siyam
10	sampu	20	dalawampu	30	tatlumpu

31	tatlumpu't isa	41	apatnapu't isa	51	limampu't isa
32	tatlumpu't dalawa	42	apatnapu't dalawa	52	limampu't dalawa
33	tatlumpu't tatlo	43	apatnapu't tatlo	53	limampu't tatlo
34	tatlumpu't apat	44	apatnapu't apat	54	limampu't apat
35	tatlumpu't lima	45	apatnapu't lima	55	limampu't lima
36	tatlumpu't anim	46	apatnapu't anim	56	limampu't anim
37	tatlumpu't pito	47	apatnapu't pito	57	limampu't pito
38	tatlumpu't walo	48	apatnapu't walo	58	limampu't walo
39	tatlumpu't siyam	49	apatnapu't siyam	59	limampu't siyam
40	apatnapu	50	limampu	60	animnapu
61	animnapu't isa	71	pitumpu't isa	81	walumpu't isa
62	animnapu't dalawa	72	pitumpu't dalawa	82	walumpu't dalawa
63	animnapu't tatlo	73	pitumpu't tatlo	83	walumpu't tatlo
64	animnapu't apat	74	pitumpu't apat	84	walumpu't apat
65	animnapu't lima	75	pitumpu't lima	85	walumpu't lima
66	animnapu't anim	76	pitumpu't anim	86	walumpu't anim
67	animnapu't pito	77	pitumpu't pito	87	walumpu't pito
68	animnapu't walo	78	pitumpu't walo	88	walumpu't walo
69	animnapu't siyam	79	pitumpu't siyam	89	walumpu't siyam
70	pitumpu	80	walumpu	90	siyamnapu
91	siyamnapu't isa				
92	siyamnapu't dalawa				
93	siyamnapu't tatlo				
94	siyamnapu't apat				
95	siyamnapu't lima				
96	siyamnapu't anim				
97	siyamnapu't pito				
98	siyamnapu't walo				
99	siyamnapu't siyam				
100	isang daan/sandaan				

2. Pagbilang mula 1 hanggang 100 hango sa wikang Espanyol

Maraming Filipino pa rin ang gumagamit ng mga bilang na hiram mula sa wikang Espanyol. Malimit itong ginagamit sa pagsabi ng oras (*time*), taon (*year*), edad (*age*), dami ng pera (*amount of money*), at dami ng bagay (*number of things*).

Para sa mga bilang mula 31 hanggang 99 na hindi pangkat na sampu, ginagamit ang titik **y** (na may tunog na *ee* o tunog ng titik *i* sa salitang *ilog*) na ang katumbas sa wikang Filipino ay ang salitang **at**.

Ang tawag sa mga bilang mula 1 hanggang 100 na hiram sa wikang Espanyol ay nakatala sa ibaba. Bagaman ang pagbigkas (*pronunciation*) ng mga bilang ay pareho sa pagbigkas ng mga ito sa wikang Espanyol, ang pagbaybay (*spelling*) ng mga ito ay batay sa alpabetong Filipino.

1	uno	11	onse	21	beynte uno
2	dos	12	dose	22	beynte dos
3	tres	13	trese	23	beynte tres
4	kuwatro	14	katorse	24	beynte kuwatro
5	singko	15	kinse	25	beynte singko
6	seis	16	disiseis	26	beynte seis
7	siyete	17	disisiyete	27	beynte siyete
8	otso	18	disiotso	28	beynte otso
9	nuwebe	19	disinuwebe	29	beynte nuwebe
10	diyes	20	beynte/bente	30	treynta/trenta
31	treynta y uno	41	kuwarenta y uno	51	singkuwenta y uno
32	treynta y dos	42	kuwarenta y dos	52	singkuwenta y dos
33	treynta y tres	43	kuwarenta y tres	53	singkuwenta y tres
34	treynta y kuwatro	44	kuwarenta y kuwatro	54	singkuwenta y kuwatro
35	treynta y singko	45	kuwarenta y singko	55	singkuwenta y singko
36	treynta y seis	46	kuwarenta y seis	56	singkuwenta y seis
37	treynta y siyete	47	kuwarenta y siyete	57	singkuwenta y siyete
38	treynta y otso	48	kuwarenta y otso	58	singkuwenta y otso
39	treynta y nuwebe	49	kuwarenta y nuwebe	59	singkuwenta y nuwebe
40	kuwarenta	50	singkuwenta	60	sesenta

61	sesenta y uno	71	setenta y uno	81	otsenta y uno
62	sesenta y dos	72	setenta y dos	82	otsenta y dos
63	sesenta y tres	73	setenta y tres	83	otsenta y tres
64	sesenta y kuwatro	74	setenta y kuwatro	84	otsenta y kuwatro
65	sesenta y singko	75	setenta y singko	85	otsenta y singko
66	sesenta y seis	76	setenta y seis	86	otsenta y seis
67	sesenta y siyete	77	setenta y siyete	87	otsenta y siyete
68	sesenta y otso	78	setenta y otso	88	otsenta y otso
69	sesenta y nuwebe	79	setenta y nuwebe	89	otsenta y nuwebe
70	setenta	80	otsenta	90	nobenta
91	nobenta y uno				
92	nobenta y dos				
93	nobenta y tres				
94	nobenta y kuwatro				
95	nobenta y singko				
96	nobenta y seis				
97	nobenta y siyete				
98	nobenta y otso				
99	nobenta y nuwebe				
100	siyento				

3. Pagbilang mula 100 hanggang 1,000

Nakatala sa ibaba ang tawag sa mga bilang na pangkat na daan mula 100 hanggang 1,000. Kasali rin dito ang mga salitang hango sa wikang Espanyol.

Bilang	Wikang Filipino	Hango sa Wikang Espanyol
100	isang daan/sandaan	siyento
200	dalawang daan/dalawandaan	dos siyentos/dosiyentos/dosyentos
300	tatlong daan/tatlundaan	tres siyentos/tresyentos
400	apat na raan/apatnaraan	kuwatro siyentos
500	limang daan/limandaan	kinyentos
600	anim na raan/animnaraan	seis siyentos/seisiyentos
700	pitong daan/pitundaan	siyete siyentos
800	walong daan/walundaan	otso siyentos/otsosiyentos
900	siyam na raan/siyamnaraan	nuwebe siyentos
1,000	isang libo/sanlibo	mil

Ang mga sumusunod ay mga halimbawa ng mga bilang na gumagamit ng mga kombinasyon ng mga salitang nakatala sa itaas. Ginagamit ang pinaikling 't sa halip ng salitang *at*. Kasabay nito ang pagtanggap ng huling katinig (*consonant*) ng salitang sinusundan ng *at* kaya ang mga salitang *daan at* o *raan at* ay nagiging *daa't* o *raa't*.

Bilang	Wikang Filipino	Hango sa Wikang Espanyol
105	isang daa't lima/sandaan't lima	siyento singko
217	dalawang daa't labimpito/ dalawandaa't labimpito	dos siyentos disisiyete/ dosiyentos disisiyete/dosyentos disisiyete
361	tatlong daa't animnapu't isa/ tatlundaa't animnapu't isa	tres siyentos sesenta y uno/ tresyentos sesenta y uno
558	limang daa't limampu't walo/ limandaa't limampu't walo	kinyentos singkuwenta y otso
623	anim na raa't dalawampu't tatlo/ animnaraa't dalawampu't tatlo	seis siyentos beynte tres/ seisiyentos beynte tres
874	walong daa't pitumpu't apat/ walundaa't pitumpu't apat	otso siyentos setenta y kuwatro/ otsosiyentos setenta y kuwatro
999	siyam na raa't siyamnapu't siyam/ siyamnaraa't siyamnapu't siyam	nuwebe siyentos nobenta y nuwebe

4. Pagbilang mula 1,000 hanggang 10,000

Nakatala sa ibaba ang tawag sa mga bilang na pangkat na libo mula 1,000 hanggang 10,000. Kasali rin dito ang mga salitang hango sa wikang Espanyol.

Bilang	Wikang Filipino	Hango sa Wikang Espanyol
1,000	isang libo/sanlibo	mil
2,000	dalawang libo/dalawanlibo	dos mil
3,000	tatlong libo/tatlunlibo	tres mil
4,000	apat na libo/apatnalibo	kuwatro mil
5,000	limang libo/limanlibo	singko mil
6,000	anim na libo/animnalibo	seis mil
7,000	pitong libo/pitunlibo	siyete mil
8,000	walong libo/walunlibo	otso mil
9,000	siyam na libo/siyamnalibo	nuwebe mil
10,000	sampung libo/sampunlibo	diyes mil

Ang mga sumusunod ay mga halimbawa ng mga bilang na gumagamit ng mga kombinasyon ng mga salitang nakatala sa itaas. Ginagamit ang pinaikling *t* sa halip na salitang *at*. Kasabay nito ang pagtanggap ng huling katinig (*consonant*) ng salitang sinusundan ng *at*. Ang mga salitang *daan at* o *raan at* ay nagiging *daa't* o *raa't*, at ang *libo at* ay nagiging *libo't*.

Bilang	Wikang Filipino	Hango sa Wikang Espanyol
1,234	isang libo't dalawang daa't tatlumpu't apat/ sanlibo't dalawandaa't tatlumpu't apat	mil dos siyentos treynta y kuwatro/ mil dosiyentos treynta y kuwatro/ mil dosyentos treynta y kuwatro
5,678	limang libo't anim na raa't pitumpu't walo/ limanlibo't animnaraa't pitumpu't walo	singko mil seis siyentos setenta y otso/singko mil seisiyentos setenta y otso
6,090	anim na libo't siyamnapu/ animnalibo't siyamnapu	seis mil nobenta
7,801	pitong libo't walong daa't isa/ pitunlibo't walundaa't isa	siyete mil otso siyentos uno/ siyete mil otsosiyentos uno
9,999	siyam na libo't siyam na raa't siyamnapu't siyam/ siyamnalibo't siyamnaraa't siyamnapu't siyam	nuwebe mil nuwebe siyentos nobenta y nuwebe

5. Pagbilang mula 10,000 hanggang 1,000,000

Nakatala sa ibaba ang tawag sa mga bilang mula 10,000 hanggang 1,000,000. Kasali rin dito ang mga salitang hango sa wikang Espanyol.

Bilang	Wikang Filipino	Hango sa Wikang Espanyol
10,000	sampung libo/laksa	diyes mil
20,000	dalawampung libo	beynte mil
30,000	tatlumpung libo	treynta mil
40,000	apatnapung libo	kuwarenta mil
50,000	limampung libo	singkuwenta mil
60,000	animnapung libo	sesenta mil
70,000	pitumpung libo	setenta mil
80,000	walumpung libo	otsenta mil
90,000	siyamnapung libo	nobenta mil
100,000	sandaang libo/sandaanlibo	siyento mil

Bilang	Wikang Filipino	Hango sa Wikang Espanyol
200,000	dalawang daang libo/ dalawandaang libo	dos siyentos mil/ dosiyentos mil/dosyentos mil
300,000	tatlong daang libo/tatlundaang libo	tres siyentos mil/tresyentos mil
400,000	apat na raang libo/apatnaraang libo	kuwatro siyentos mil
500,000	limang daang libo/limandaang libo	kinyentos mil
600,000	anim na raang libo/animnaraang libo	seis siyentos mil/seisiyentos mil
700,000	pitong daang libo/pitundaang libo	siyete siyentos mil
800,000	walong daang libo/walundaang libo	otso siyentos mil/otsosiyentos mil
900,000	siyam na raang libo/siyamnaraang libo	nuwebe siyentos mil
1,000,000	isang milyon/sang-angaw/sanlibong-libo	un milyon

Ang mga sumusunod ay mga halimbawa ng mga bilang na gumagamit ng mga kombinasyon ng mga salitang nakatala sa itaas. Ang mga salitang *daan at o raan at* ay nagiging *daa't o raa't*, at ang *libo at* ay nagiging *libo't*.

Bilang	Wikang Filipino	Hango sa Wikang Espanyol
10,321	sampung libo't tatlong daa't dalawampu't isa/ sampung libo't tatlundaa't dalawampu't isa	diyees mil tres siyentos beynte uno/ diyees mil tresyentos beynte uno
14,765	labing-apat na libo't pitong daa't animnapu't lima/ labing-apat na libo't pitundaa't animnapu't lima	katorse mil siyete siyentos sesenta y singko
38,092	tatlumpu't walong libo't siyamnapu't dalawa/ tatlumpu't walunlibo't siyamnapu't dalawa	treynata y otso mil nobenta y dos
291,376	dalawang daa't siyamnapu't isang libo tatlong daa't pitumpu't anim/ dalawandaa't siyamnapu't isang libo tatlundaa't pitumpu't anim	dos siyentos nobenta y uno mil tres siyentos setenta y seis/ dosyentos nobenta y uno mil tresyentos setenta y seis
704,153	pitong daa't apat na libo't isang daa't limampu't tatlo/ pitundaa't apatnalibo't sandaat limampu't tatlo	siyete siyentos kuwatro mil siyento singkuwenta y tres
999,999	siyam na raa't siyamnapu't siyam na libo't siyam na raa't siyamnapu't siyam/ siyamnaraa't siyamnapu't siyamnalibo't siyamnaraa't siyamnapu't siyam	nuwebe siyentos nobenta y nuwebe mil nuwebe siyentos nobenta y nuwebe